

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в II кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у II кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти очікують **стрімке зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та прогнозують погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців**. Прогнозуються висока інфляція та девальвація.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **стрімке зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 91.7% (у попередньому кварталі – 57.1%) (графік 1). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 48.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 91.7% респондентів очікують, що інфляція перевищить 20.0%, у цілому по Україні – 58.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 100.0% респондентів, як у попередньому кварталі, у цілому по Україні – 88.9%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у I кварталі 2022 року – 11.1%) (таблиця), у цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 17.1%;
- **уповільнення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 18.2% (у I кварталі 2022 року – 55.6%). На **зовнішньому ринку** респонденти області очікують **значне зменшення обсягів реалізації продукції:** баланс відповідей – «мінус» 66.7% (у попередньому кварталі – 33.3%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 19.0% та «мінус» 25.0% відповідно;
- **суттєве зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання та інвентар:** баланси відповідей – «мінус» 44.4% та «мінус» 33.3% відповідно (у попередньому кварталі – 25.0% та 11.1% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 37.2% та «мінус» 34.7% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у I кварталі 2022 року – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 29.0%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купуються:** баланс відповідей – 100.0% (як у попередньому кварталі). Водночас респонденти очікують **уповільнення зростання цін на товари/послуги власного виробництва:** баланс відповідей – 75.0% (у I кварталі 2022 року – 87.5%) (графік 6). Респонденти області очікують, що найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину та матеріали, курс гривні до іноземних валют та проблеми з логістикою (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 83.3% (у попередньому кварталі – 77.8%). Респонденти також очікують **зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника нижчими темпами:** баланс відповідей – 58.3% (у I кварталі 2022 року – 77.8%) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину та матеріали, значні коливання курсу гривні щодо інших валют (графік 5).

Очікування щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом **значно посилюються** (графік 8). Частка респондентів, які планують брати банківські кредити зменшилася до 8.3%, усі вони надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання, наявність інших джерел фінансування та занадто високі ставки за кредитами – основні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

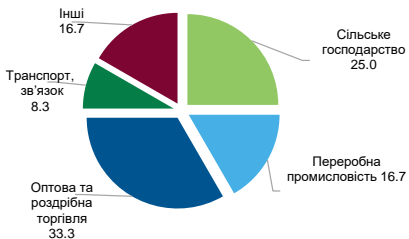
Усі респонденти зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 93.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

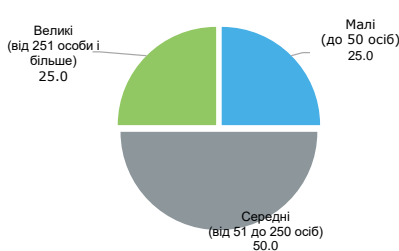
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств суттєво погіршився й оцінюється як поганий:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – 22.2%), у цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 28.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 28.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% другий квартал поспіль.

Паспорт вибірки^{1,2}

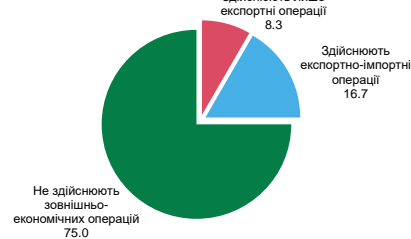
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

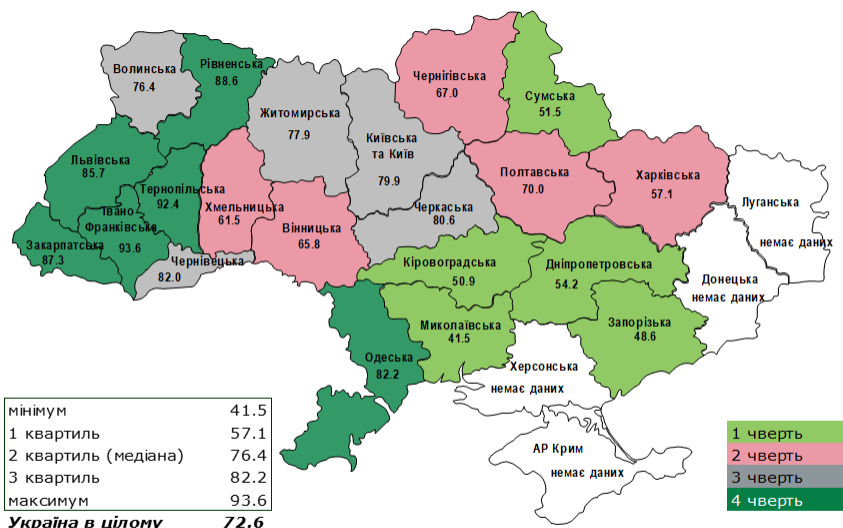

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–26 травня 2022 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ЦО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	27.3	36.4	18.2	11.1	-33.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	54.5	16.7	45.5	55.6	18.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-9.1	0.0	-11.1	25.0	-44.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	8.3	40.0	11.1	11.1	-33.3
кількості працівників	0.0	-16.7	-8.3	0.0	-25.0

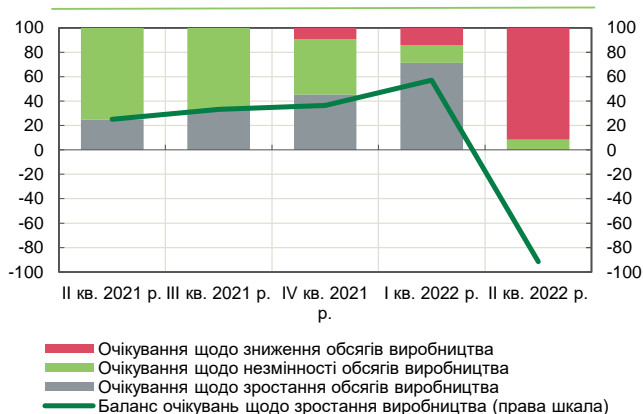
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

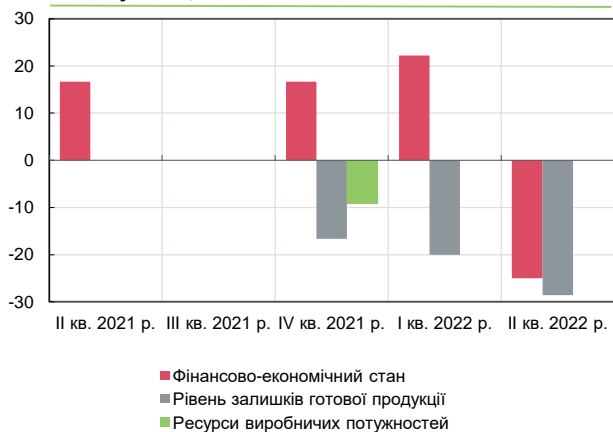
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток

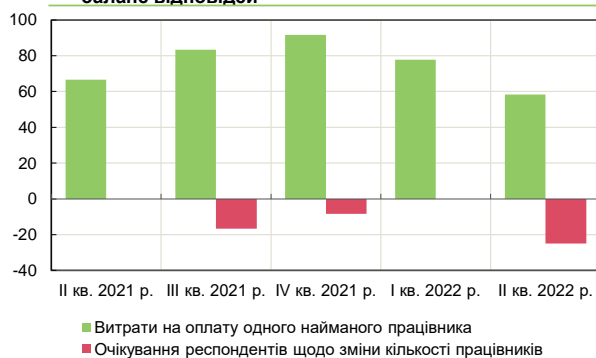
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

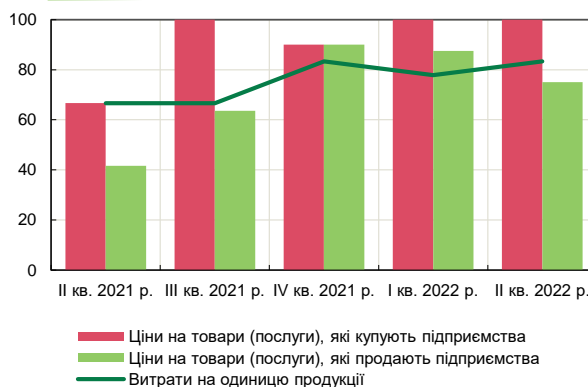
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

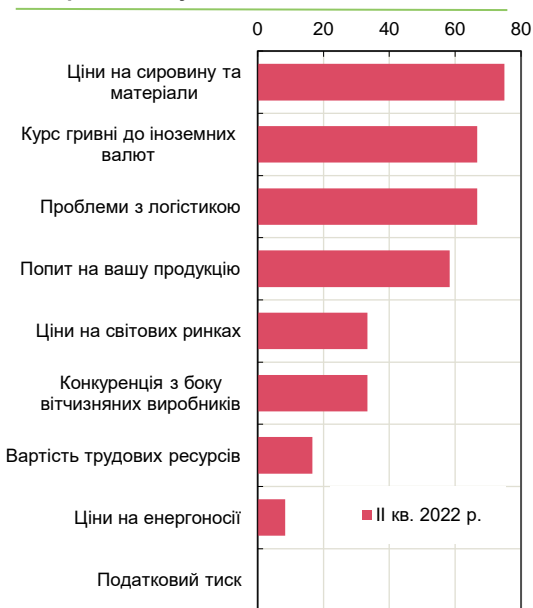
Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

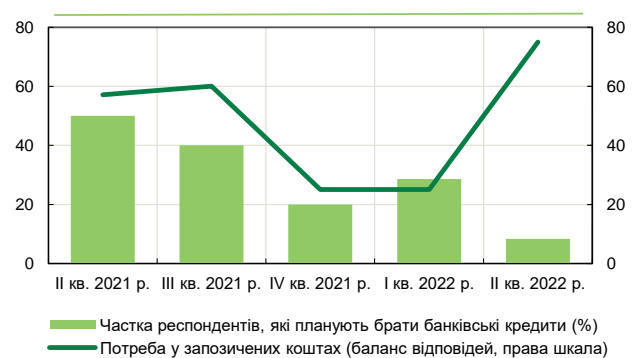
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

